

Monarhul care a luptat cu nazismul și apoi cu comunismul

Destinul ultimului rege al României

Suveran al României în perioadele 1927-1930 și 1940-1947, regele Mihai s-a născut la 25 octombrie 1921, fiul lui Carol al II-lea și al Princesei Elena a Greciei. Nicio altă persoană nu simbolizează mai bine tragedia românilor din ultima jumătate de secol decât Regele Mihai. Casa Regală a României a anunțat ieri decesul suveranului în vârstă de 96 de ani.

Istoria i-a fost potrivnică, lui și poporului său. Întâi a trebuit să lupte împotriva naziștilor, iar mai apoi împotriva comuniștilor. A fost un monarh constituțional, într-o vreme în care Europa era dominată de dictatori. La 20 iulie 1927 a încetat din viață regele Ferdinand de Hohenzollern. De la sfârșitul primului război mondial regele s-a aflat în conflict cu fiul său, Carol, din cauza neacceptării căsătoriei cu Zizi Lambrino, prin care se încălca neutralitatea casei regale față de elita politică românească. Ca urmare, Carol a renunțat la tron și a plecat la Paris, fiind decăzut definitiv din drepturile de prinț moștenitor prin actul din 4 ianuarie 1926, succesiunea revenindu-i lui Mihai. La numai 6 ani acesta a fost proclamat rege, ca Mihai I, fiind instituită o regență de trei persoane, formate din Patriarhul Miron Cristea, Principele Nicolae, fratele lui Carol, și George Buzdugan. Patriarhul și Buzdugan își datorau locurile din cadrul Regenței lui Ionel Brătianu, personalitatea care domina scena politică începând cu 1914, în timp ce Nicolae era dezinteresat de politică. Ca urmare, această instituție politică nouă și provizorie care era Regența s-a aflat la început sub dominația premierului liberal. Dar Brătianu a murit la 24 noiembrie 1927, după ce emisese instrucțiuni referitoare la împiedicarea oricărei reveniri a lui Carol în țară, având în vedere

desele sale renunțări la tron. Deși, conform Constituției, suplinea pe șeful statului, instituția Regenței a devenit din ce în ce mai lipsită de autoritate, fapt speculat sistematic de presa favorabilă lui Carol, agreat și de PNȚ-ul aflat la guvernare din noiembrie 1928. Ca urmare, prima domnie a lui Mihai s-a încheiat la întoarcerea în țară a tatălui său, la 8 iunie 1930, Mihai devenind apoi Mare Voievod de Alba-Iulia. Deși în urma alegerilor din 20 decembrie 1937 niciun partid politic nu a obținut majoritatea în parlament, regele Carol II l-a numit ca prim ministru pe Octavian Goga, al cărui partid obținuse 9,2% din voturi. A fost primul pas spre instaurarea regimului autoritar al regelui, la 10 februarie 1938, când l-a numit ca premier pe patriarhul Miron Cristea. La 27 februarie a fost modificată prin referendum noua constituție, care consacra mutarea centrului de greutate al sistemului politic de la parlament și guvern către monarh. În acest sens, la 31 martie a fost instituționalizat Consiliul de Coroană, care anterior se întrunise în situații speciale. În sfârșit, la 10 decembrie 1938 a fost înființat Frontul Renașterii Naționale, singura organizație politică legală, destinată susținerii monarhului.

Punând capăt celor 72 de ani de regim liberal-democratic, formula regimului personal al regelui Carol II nu a reușit să rezolve gravele probleme interne și externe cu care se confruntă România, fiind înlocuit de un regim militar, în septembrie 1940.

A jurat credință în 1940

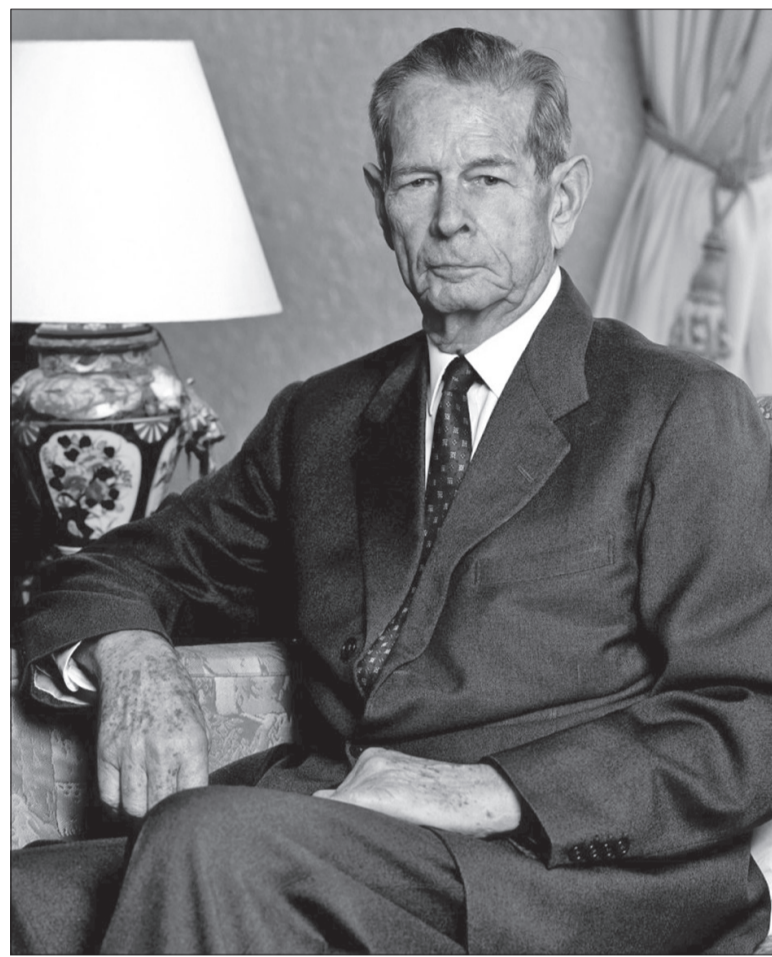
La 6 septembrie 1940 noul rege, Mihai I, depune jurământul de credință, după Carol al II-lea. În perioada dictaturii militare exercitate de Ion Antonescu (5 septembrie 1940 – 23 august 1944),

regele Mihai I joacă un rol secundar în viața politică. Pe 24 ianuarie 1945, Regele Mihai adresează președintelui SUA, Franklin Delano Roosevelt, o scrisoare în care se declară îngrijorat pentru soarta țării, dată fiind atitudinea reprezentanților sovietici și solicită o acțiune americană. Pe 6 martie 1945, regele acceptă guvernul Groza. În prezența regelui, a primului ministru și a altor miniștri se sărbătorește la Cluj, pe Câmpia Libertății, reîntregirea României. În 1945 regele este decorat cu ordinul „Victoria”, cea mai înaltă decorație de război sovietică. A mai fost decorat cu „Legiunea de merit” de către SUA. Regele cere demisia guvernului Groza în august 1945. Petru Groza refuză să demisioneze, iar Regele cere intervenția marilor puteri. În 30 decembrie 1947, regele Mihai I este forțat să abdice. În aceeași zi, Adunarea Deputaților abrogă constituțiile din 1866 și 1923 și proclamă România republică, sub denumirea de Republică Populară Romană. Plecat din țară, în iunie 1948, se căsătorește cu Regina Ana a României, principesa de Bourbon-Parma, cu care are cinci fiice. Se stabilește la Lausanne în 1949 și apoi în Marea Britanie, între 1950 și 1956, unde înființează o fermă și un atelier de tâmplărie. Familia se întoarce în Elveția, la Versoix, unde locuiește peste 45 de ani. Regele înființează o companie de electronice și automatizări, pe care o vinde în 1964 și urmează cursuri de broker pe Wall Street.

În 1992, reprim în țară

După revoluția din decembrie 1989, Mihai încearcă să intre în țară, dar autoritățile nu îi permit acest lucru. Revine în 1992, de Paști, când este întâmpinat de peste un milion de persoane. I se interzice accesul pentru următorii cinci ani, un episod fiind cel „al vizelor” din octombrie 1994, de pe aeroport. După instalarea Guvernului Ciorbea, primește viză și un buletin de identitate românesc, la 21 februarie 1997.

Este imputernicit de președintele României, Emil Constantinescu, să devină avocatul țării pentru NATO: în martie 1997, ține un discurs în favoarea intrării României în NATO, la Institutul Regal de Studii Strategice din Londra. După 2001, primește din partea Guvernului PSD decizia de retrocedare a domeniului de la Săvârșin și Palatul Elisabeta drept

reședință a Casei Regale. În octombrie 2004, Guvernul a propus, printr-un proiect de lege aprobat, plata unei despăgubiri bănești de 30 milioane euro către Regele Mihai I, pentru imobile nerestituite acestuia, aparținând Domeniului Peleş, precum și pentru bunurile din dotarea acestora. Executivul a mai decis restituirea în natură a imobilului „Casa Cavalerilor”, aprobând, totodată, că fostul suveran, principesa Margareta și principele Radu să aibă drept de folosință asupra Palatului Elisabeta, pe durata vieții lor.

Fostul suveran putea folosi și castelele Peleş, Pelicor și Foișor - care au rămas în patrimoniul statului - pentru organizarea unor evenimente deosebite.

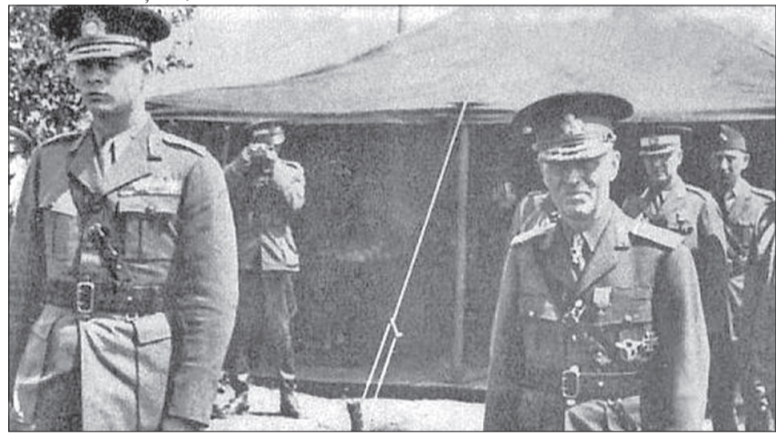
Urmează o perioadă firească, cu Regele și membrii familiei regale prezenți în viața publică și culturală a țării. Un punct culminant este discursul regelui din Parlament, din 25 octombrie 2011, când a enumerat câteva valori fundamentale pe care niciun popor nu trebuie să le uite: libertatea, identitatea și demnitatea.

Din pricina unor probleme de sănătate, Regele Mihai a fost nevoit să se retragă din viața publică

în anul 2016. A încetat din viață, ieri 5 decembrie, la ora 13.00, la reședința sa din Elveția, conform unui anunț făcut de Casa Regală a României.

Trupul Regelui va fi depus în Holul de Onoare al Castelului Peleş, iar slujba de înmormântare va avea loc la Curtea de Argeș, în noua Catedrală, transmite Casa Regală a României. Trupul Regelui Mihai va fi adus în România miercuri, 13 decembrie, cu o aeronavă a Armatei. Aseară, Guvernul a decretat trei zile de doliu național. ■

Descendentul celor mai importante familii regale

Verișor cu Regina Elisabeta a II-a

Regele Mihai I era verișor de gradul al III-lea cu Regina Elisabeta a II-a a Marii Britanii. Apropierea dintre cei doi s-a văzut și la împlinirea a 60 de ani de la urcarea pe tron a Reginei Marii Britanii, când Regele Mihai a fost așezat în fotografia de grup chiar lângă Regină.

Regele Mihai I a fost fiul principelui Carol (viitorul rege Carol al II-lea) și al prințesei Elena. Din partea tatălui era nepot al regelui Ferdinand I și al reginei Maria, iar din partea mamei nepot al regelui Constantin al Greciei. Ultimul Rege al României era descendentul celor mai importante familii regale ale Europei. A fost stră-strănepot al reginei Victoria a Marii Britanii atât pe filieră ma-

ternă, cât și paternă. Relațiile de rudenie dintre cele două Case Regale au început odată cu căsătoria dintre Regele Carol al II-lea și Regina Elena, mama regelui Mihai. Relațiile apropiate dintre Regele Mihai I și Regina Elisabeta a Marii Britanii s-au putut vedea și la evenimentul din 2012. Atunci, Regele Mihai I și principesa Margareta au participat, la castelul Windsor, la un prânz oficial oferit de regina Marii Britanii cu ocazia jubileului său de diamant - împlinirea a 60 de ani de la urcarea pe tron.

Prânzul oficial a durat o oră și jumătate și a fost precedat de o sesiune foto oficială la care au luat parte regina Elizabeth a II-a și monarhii celor 26 de țări prezente la eveniment.

Într-o fotografie de grup realizată cu acest prilej, regele Mihai I al României este așezat chiar în dreapta reginei Elisabeta a II-a, în timp ce în stânga monarhului britanic se afla regele Simeon al Bulgariei. Alături de aceștia, tot în primul rând, în fotografie apar împăratul Japoniei, regina Olandei, regina Danemarcei, regele Constantin al Greciei, sultanul din Brunei, regele Suediei, regele Elveției, prințul Hans Adam de Liechtenstein.

Pe rândul al doilea, în spatele reginei Elisabeta a II-a apar: prințul Albert de Monaco, marele Duce de Luxembourg, regele din Lesotho, regele Albert al II-lea, regele Norvegiei, emirul din Qatar, regele Iordaniei, regele din Bahrein și regele din Malaysia.

Prințul Charles, fiul Reginei Elisabeta a II-a și primul în ordinea succesiunii la tron este la rândul său un apropiat a României. Prințul a fost de nenumărate ori în vizite oficiale sau private și susține, prin fundația sa, conservarea valorilor tradiționale, în special în

zona Transilvaniei. Prințul Charles a fost decorat de președintele României și a primit, anul acesta, titlul de Doctor Honoris Causa al Universității „Babeș-Bolyai” (UBB) Cluj-Napoca, ocazie cu care a mulțumit și a adresat un mesaj în limba română. ■